

Posudek vedoucího bakalářské práce

JIŘÍ PLUHAR

**Srovnání problematiky vztahu milost- svoboda
U sv. Augustína a u sv. Bernarda**

Katedra systematické teologie
KTF UK v Praze 2006
Práce z dogmatické teologie

Předložená bakalářská práce má celkem 71stran textu, přičemž hustota písma vysoce překračuje požadavky na normostranu. Z uvedeného důvodu je třeba konstatovat, že rozsah nejen splňuje, ale také vysoce překračuje požadavky kladené na bakalářskou práci, což však nemusí být jen předností obhajovaného textu.

Dílo je rozčleněno do úvodu a čtyř kapitol, z nichž ta poslední představuje obsáhlý závěr. V úvodu jsme seznámeni s motivy volby tématu a s rozčleněním jednotlivých pasáží díla. Tato struktura je vcelku logická, přehledná a splňuje kritéria současně hermeneutiky. V první kapitole nám autor předkládá jakési stručné dějiny teologie milosti. Tato pasáž má nevyhnutelně kompilativní charakter. Dlužno podotknout, že autor dokázal shromáždit obsáhlou, možná do jisté míry dokonce vyčerpávající současnou bibliografii v českém jazyce, která se týká tohoto tématu. Druhá kapitola nás seznamuje s životem a dílem sv. Augustína a s jeho myšlením ohledně milosti. Třetí kapitola pojednává o sv. Bernardovi a o jeho pojetí poměru svobody a milosti. Je vzácné, že autor pracuje samostatně s texty, analyzuje je a snaží se dospět k samostatným závěrům, jak je to patrné především v poslední kapitole, která slouží jako široce pojatý závěr díla. Závěrečný doslov není příliš šťastný a celkový dojem z práce poněkud rozměšňuje. Projevuje se tu naplno skutečnost, že autor je až příliš povídavý. Na jedné straně musím konstatovat, že autor vypracoval své dílo s velkým zaujetím, na druhé straně by si měl dávat pozor na to, aby některými svými verbálními výlevy neprozrazoval své neúměrné ambice maskované ne příliš přesvědčivě určitým „captatio benevolentiae“.

Práci je však třeba hodnotit velmi pozitivně, i když se v ní objevuje celá řada ne příliš šťastných formulací a některé sporné soudy. Na str. 3 se hovoří o „srovnávací metodě“. Nebylo by lépe hovořit o srovnání a strukturální analýze? Práce nemá díly, ale kapitoly (opět s. 3). Na straně 9, poslední odstavec, druhý řádek shora – naprosto nelogická věta. Pokud autor hovoří o teologii milosti sv. Pavla, měl by se zmínit o skutečnosti, že některé listy připisované tradičně Pavlovi s velkou mírou pravděpodobnosti Pavel sám nese-psal. Autor by měl tuto skutečnost promítnout do své prezentace. Některé soudy jsou poněkud unáhlené a ne dostatečně zdůvodněné (srov. s. 22, konec oddílu I.7.7). V oddílu I.7.8. jsme svědky hodnocení učení o milosti K. Rahnera. Na straně 23, na konci prvního odstavce se setkáváme s ne zcela vyjasněným tvrzením o tom, že Rahner uvedené chápání milosti obrátil. Jak je to ale s otázkou poměru nestvořené a stvořené milosti? Nevstupuje tu autor na pro něj příliš tenký led? Proč se píše slovo „boží“ s malým počátečním písmenem? V teologických pracích je obvyklé psát „Boží“ (srov. s. 30). Nevím, zda je vhodné ostře tvrdit, že Augustin byl fatalista a že jeho pojetí světa bylo „schismatické“ (srov. s. 45). S oběma hodnoceními bych si dovilil do jisté míry polemizovat. V poznámkovém aparátu se používá zastaralé „viz“ místo dnes běžnějšího „srov“. V bibliografickém přehledu je do pramenů nesprávně zařazeno Písmo svaté. Pokud by tomu tak mělo být, musel by autor změnit titul celého díla.

Navzdory zmíněným nedostatkům je však autorovu prvotinu hodnotit velmi pozitivně, a proto navrhuji hodnocení: Výborně – velmi dobře.

18. 10. 2006 v Praze

prof. Ctirad Václav Pospíšil, Th.D. OFM

